

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Obdo/90/2021
Identifikačné číslo spisu:	4616207850
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Prieceľová
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:4616207850.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Mederovej a členiek senátu JUDr. Aleny Prieceľovej a JUDr. Lenky Praženkovej v spore žalobcu: RK Správca, k. s., so sídlom Štúrova 11, 811 02 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 47 257 041, správca konkurznej podstaty úpadcu ČSO - stav, s.r.o., so sídlom Černyševského 10, 851 01 Bratislava - mestská časť Petržalka, IČO: 36 450 235, proti žalovanému: F K L stavebná, spol. s r.o., so sídlom SNP 85, 956 11 Ludanice, IČO: 31 104 266, zast. : JUDr. Juraj Bilický, advokát so sídlom Farská 8, 949 01 Nitra, o zaplatenie 26.371,79 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 4Cb/70/2016, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 27. júna 2019, č. k. 26Cob/28/2019-297, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalobca m á voči žalovanému n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Nitre (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 27. júna 2019, č. k. 26Cob/28/2019-297, potvrdil rozsudok Okresného súdu Topoľčany (ďalej aj „súd prvej inštancie“) z 15. februára 2019, č. k. 4Cb/70/2016-233, a žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % s tým, že o ich výške bude rozhodnuté samostatným uznesením.

2. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, že potvrdzovaným rozsudkom súdu prvej inštancie bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 26.371,79 eur s 9,05 % úrokom z omeškania od 01.02.2016 do zaplatenia a žalobcovi bol voči žalovanému priznaný nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

3. Odvolací súd ďalej poukázal na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, z ktorého vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 26.371,79 eur s úrokom z

omeškania titulom vystavenej faktúry č. 21015115 zo dňa 31.12.2015, ktorú žalovaný neuhradil. Žalobcom boli fakturované stavebné montážne práce na stavbe Sústava na odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd v okrese Prievidza, ktoré boli žalovaným objednané objednávkou č. 07/2015-ZA-Mh.

4. V poradí prvým rozsudkom súdu prvej inštancie zo dňa 13. júna 2017, č. k. 4Cb/70/2016-61, bol žalovaný zaviazaný zaplatiť žalobcovi sumu 26.371,79 s 9,05 % ročným úrokom z omeškania od 01.02.2016 do zaplatenia a žalobcovi bol zároveň priznaný nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Na základe odvolania žalovaného Krajský súd v Nitre uznesením z 15. marca 2018, č. k. 26Cob/80/2017-98, zrušil v poradí prvý rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

5. Súd prvej inštancie na vec aplikoval ust. § 536 ods. 1 až 3 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obchodný zákonník“), § 537 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka, § 546 ods. 1 veta prvá Obchodného zákonníka, § 554 ods. 1 Obchodného zákonníka, § 275 ods. 4 Obchodného zákonníka a § 15 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka.

6. Súd prvej inštancie mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že ešte pred odoslaním písomnej objednávky zo dňa 15.11.2015 sa sporové strany ústne a telefonicky dohodli, čo je predmetom plnenia zmluvy o dielo a túto skutočnosť potvrdzuje výpoveď svedka H. V. Š. ako aj písomné stanovisko H. Z. a e-mailová komunikácia medzi nimi. Súd mal za preukázaný aj rozsah stavebných prác, ktoré boli následne žalobcovi zadávané pracovníkmi spoločnosti STRABAG Pozemné a inžinierske staviteľstvo s. r. o. (ďalej len „STRABAG“). Dohoda o cene, resp. dohoda, že za vykonanie stavebných prác bude zaplatené, vyplýva z obsahu písomnej objednávky. Žalobcovi boli pracovníkmi STRABAG-u okrem prác uvedených v objednávke zo dňa 15.11.2015 (príprava podkladu pod asfalt) zadávané aj ďalšie súvisiace práce - zhotovenie betónovej cesty a oprava panelovej cesty - čo vyplýva nielen z obsahu e-mailu zaslaného H. V. Š. dňa 03.01.2016 H. Z., ktorým boli aj tieto ďalšie práce vyčíslené, ale aj z výpovede svedkov Q. P., ktorý žalobcovi na jeho žiadosť zo dňa 19.08.2016 potvrdil rozsah ním vykonaných prác tak, ako boli spornou faktúrou fakturované a na pojednávaní potvrdil, že rozsah týchto prác podpisoval žalovanému, ktorému potom boli STRABAG-om uhradené. Rovnako H. Q. S. potvrdil, že v spornom období v Opatovciach nad Nitrou časť prác dodával žalovaný ako zhotoviteľ formou subdodávky zo strany žalobcu, a teda žalovaný tieto práce nerealizoval svojimi pracovníkmi, pričom práce mu boli odovzdané žalobcom a následne po jeho odobrení Q. P. práce odsúhlasil žalovanému písomne. Podľa zápisov v stavebnom denníku bola evidovaná činnosť pracovníkov žalobcu na stavbe od 16.11.2015 do 13.12.2015 vrátane, pod označením FKL. Popis prác v stavebnom denníku súhlasí s prácami, ktoré boli odsúhlasené Q. P.I. pre žalobcu a ktoré si žalobca fakturoval u žalovaného v rovnakom rozsahu. Vykonávanie fakturovaných prác žalobcom potvrdil nielen H. Z.O., ale aj svedkovia Q. P.I., H. Q. S., U. I., Q. O., V. Z., X. R. a Š. O.a. Podľa súdu prvej inštancie nie je sporné, že práce boli žalovaným ako zhotoviteľom dňa 15.01.2016 odovzdané objednávateľovi STRABAG v rámci komplexu ďalších prác tvoriacich dielo pod názvom „Sústava na odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd v okrese Prievidza“ - I. etapa a za žalovaného ich odovzdanie podpísal konateľ František Krchňavý spolu s výrobným riaditeľom H. H. B. Zo súpisu prác fakturovaných žalovaným vyplýva, že do nich boli zahrnuté aj práce v Opatovciach nad Nitrou v rozsahu 2.190,60 m², ktoré boli žalovanému aj uhradené v sume 30.003,- eur.

7. Súd prvej inštancie ďalej poukázal na skutočnosť, že Obchodný zákonník pre zmluvu o dielo neustanovuje obligatórnu písomnú formu. K platnosti ústnej zmluvy postačujú zhodné prejavy vôle zmluvných strán ohľadom podstatných náležitostí zmluvy, ktoré nemusia byť zachytené objektívne poznateľným spôsobom pre tretie strany. Základným východiskom k ústavnekonformnému výkladu zmlúv je uprednostnenie takého výkladu, ktorý nezakladá neplatnosť zmluvy, pred interpretáciou, ktorá neplatnosť zmluvy zakladá, za situácie, ak v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci reálne prichádzajú do úvahy oba výklady, t. j. záver o neplatnosti by mal predstavovať výnimku, nie pravidlo. Podľa ústavného súdu je v rozpore s princípom právneho štátu taká prax, keď všeobecné súdy preferujú celkom opačný prístup uprednostňujúci výklad vedúci k neplatnosti zmluvy pred výkladom v prospech jej platnosti (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 12. júla 2018, sp. zn. IV. ÚS 142/2018).

8. Zo zisteného skutkového stavu súd prvej inštancie mal za preukázané, že medzi sporovými stranami došlo k uzatvoreniu platnej zmluvy o dielo, a to konkludentne v zmysle § 275 ods. 4 Obchodného zákonníka. Žalobcovi bola po predchádzajúcej ústnej a telefonickej dohode s pracovníkom žalovaného H. Z. v prvej polovici novembra 2015, v rámci ktorej prišlo k odsúhlaseniu predmetu plnenia - príprava podkladu pod asfalt, zaslaná objednávka zo dňa 15.11.2015, ktorá sa však dostala do dispozície žalobcu až dňa 30.11.2015, pričom žalobca práce realizoval už od dňa 16.11.2015, a teda týmto dňom došlo podľa § 275 ods. 4 Obchodného zákonníka k prijatiu návrhu zmluvy konkludentným konaním, keďže bola splnená jedna z podmienok uzavretia zmluvy citovaným spôsobom, a to konanie zhotoviteľa v súlade s obsahom návrhu na uzavretie zmluvy. Pokiaľ žalovaný namietal oprávnenie H. Z. zastupovať spoločnosť v zmluvných veciach, tak zo strany žalovaného nebol predložený žiaden dôkaz ohľadom prekročenia poverenia zo strany H. Z. a ani žiaden dôkaz o tom, že žalobca o tomto prekročení rozsahu poverenia, ak k nemu skutočne došlo, vedel alebo s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu vedieť mohol. Z výpovede H. Š. a stanoviska H. Z. ako aj z obsahu písomnej objednávky vyplýva, že strany sa dohodli nielen na vymedzení predmetu diela, ale aj na cene, pričom súd prihliadol nielen na okolnosti spojené s uzavretím zmluvného vzťahu (potreba urýchlenej realizácie stavebných prác vzhľadom na blížiace sa zimné obdobie nevhodné na tieto práce), ale aj na následné konanie účastníkov po uzavretí zmluvy, keď dohodnuté práce - príprava podkladu pod asfalt ako aj ďalšie práce - zhotovenie betónovej cesty a oprava panelovej cesty boli žalobcom vykonané v požadovanej kvalite, spoločnosťou STRABAG skontrolované, žalovaným odovzdané spoločnosti STRABAG a na základe prevzatia a odsúhlasenia rozsahu týchto prác uvedenou spoločnosťou aj fakturované žalovaným, ktorému spoločnosť STRABAG za práce vykonané žalobcom v Opatovciach nad Nitrou aj zaplatila.

9. Vzhľadom na to, že súd prvej inštancie považoval zmluvu o dielo uzavretú medzi sporovými stranami dňa 16.11.2015 konkludentným spôsobom za platnú a v priebehu konania bol jednoznačným spôsobom ozrejmenej predmet plnenia a jeho cena, žalobu žalobcu na zaplatenie sumy 26.371,79 eur s 9,05 % ročným úrokom z omeškania od 01.02.2016 do zaplatenia považoval za dôvodnú v celom rozsahu.

10. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalovaný odvolanie z dôvodu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam [§ 365 ods. 1 písm. f/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „C. s. p.“)] a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ C. s. p.).

11. Žalobca podľa žalovaného neunesol dôkazné bremeno, že dielo pre žalovaného riadne vykonal. V konaní nebolo podľa žalovaného preukázané, že by žalobca žalovaného vyzval na prevzatie diela, ani to, že by ho žalovanému odovzdal. Skutočnosť, že práce boli žalovaným riadne odovzdané spoločnosti STRABAG, neznamena, že boli zo strany žalobcu riadne odovzdané žalovanému. Žalovaný ďalej spochybnil vierohodnosť svedeckých výpovedí svedkov P. a S., keďže majú obsahovať logické rozpory a sú v rozpore s listinnými dôkazmi.

12. Pokiaľ žalobca začal vykonávať práce skôr, ako vôbec prišla objednávka do sféry jeho dispozície, teda údajná akceptácia predchádzala offerte, tak takýmto spôsobom podľa žalovaného nemohlo prísť ku konkludentnému uzavretiu zmluvy o dielo. Žalobcom vykonané práce, ktoré išli nad rámec objednávky, ani nemožno považovať za konkludentné prijatie návrhu na uzavretie zmluvy. Súd prvej inštancie podľa žalovaného opomenul skúmať otázku zaužívanej praxe medzi stranami sporu a či konanie zo strany žalobcu bolo v súlade touto praxou.

13. Odvolací súd sa v súlade s § 387 ods. 2 C. s. p., v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie a poukázal naň. Súd prvej inštancie v konaní po vrátení veci odvolacím súdom odstránil odvolacím súdom vytknuté pochybenia a postupoval v zmysle pokynov odvolacieho súdu. S námietkami žalovaného ohľadom nepreukázania uzavretia zmluvy o dielo, nepreukázania, že dielo vykonal žalobca a odovzdania diela žalovanému a spochybnenia svedeckých výpovedí svedkov P. a S. sa dôsledne vysporiadal súd prvej inštancie, keďže tieto námietky boli žalovaným vznášané už v konaní pred súdom prvej inštancie.

14. Podľa odvolacieho súdu žalobca v konaní vyprodukoval dostatočné množstvo dôkazov, ktoré svedčia záveru súdu vyslovenom v napadnutom rozhodnutí. Naopak žalovaný v konaní, okrem spochybňujúcich vyjadrení, neprodukoval žiadne dôkazy, až na čestné vyhlásenie p. B., resp. návrhu na jeho vypočutie. Odvolací súd preto zhodne so súdom prvej inštancie skonštatoval, že žalobca na rozdiel od žalovaného dôkazné bremeno uniesol.

15. Z vyjadrenia H. Z. - pracovníka žalovaného podľa odvolacieho súdu vyplýva, že medzi ním ako zástupcom žalovaného a žalobcom došlo k dohode o vykonaní diela, a to na základe cenovej ponuky žalobcu, ktorú žalovaný (konajúc prostredníctvom H. Z.) akceptoval, na základe čoho započal dňa 16.11.2015 žalobca s realizáciou prác. Objednávka zo dňa 15.11.2015 zaslaná žalobcovi dňa 30.11.2015 bola už len následným potvrdením, resp. deklarováním existujúceho vzťahu, čo napokon vyplýva aj z obsahu objednávky, ktorá odkazuje na predchádzajúcu dohodu. Žalovaný v konaní nepreukázal, že by H. Z. prekročil svoje oprávnenie konať v mene žalovaného, neupozorňoval na túto skutočnosť, práve naopak, bolo preukázané, že na základe obdobného postupu a konania H. Z. (napr. objednávka č. 01/2016-ZA-Mh zo dňa 18.01.2016) a následne vykonaných prác žalobcom, bola žalovaným cena vykonaných prác uhradená. Napokon ani z e-mailovej komunikácie žalovaného zo dňa 16.02.2016 nevyplýva, že by žalovaný platnosť zmluvy namietal.

16. K námietke žalobcu, v zmysle ktorej nerozporoval, že práce vykonané boli, ale rozporoval, že tieto práce vykonal žalobca, odvolací súd uviedol, že z výpovedí pracovníkov žalobcu, zástupcov spoločnosti STRABAG, zo stavebného denníka vedeného touto spoločnosťou, jednoznačne vyplýva, že fakturované práce vykonal žalobca, keďže žalovaný nemal na uvedenom pracovisku nikoho, kto by deklarované práce vykonal. Práce boli vykonané v deklarovanom rozsahu, čo potvrdil H. Z. ako pracovník žalovaného a zástupcovia spoločnosti STRABAG. Svedok P. a svedok S. potvrdili aj to, že tieto práce boli spoločnosťou STRABAG od žalovaného prevzaté a žalovanému aj uhradené. Žalovaný v konaní nepreukázal, že by práce vykonal niekto iný ako žalobca alebo priamo žalovaný.

17. Z uvedených dôvodov odvolací súd preto spochybnil vierohodnosť výpovedí svedkov S. a P. vyhodnotil ako účelové a nedôvodné. Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom ich výpovedí nezistil žiadne okolnosti, ktoré by vierohodnosť výpovedí svedkov mali spochybňovať, naopak odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie ich výpovede interpretoval správne.

18. Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil a s prihliadnutím na úspech žalobcu v odvolacom konaní priznal žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.

19. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, v ktorom navrhuje, aby dovolací súd podľa § 449 ods. 3 C. s. p., zmenil rozsudok odvolacieho súdu tak, že žalobu zamietne a žalobcovi uloží povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania na súde prvej inštancie, trovy odvolacieho konania a trovy dovolacieho konania v plnom rozsahu.

20. Žalovaný v dovolaní poukázal na dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

21. Žalovaný následne označil dve otázky - (i) či došlo k platnému uzavretiu zmluvy o dielo a (ii) či žalobcovi vznikol nárok na zaplatenie ceny diela.

22. Žalovaný sa pri prvej otázke nestotožnil s tým, že medzi sporovými stranami malo dôjsť k uzavretiu platnej zmluvy o dielo konkludentne v zmysle § 275 ods. 4 Obchodného zákonníka. Odôvodnil to tým, že akceptácia predchádzala samotnej offerte, cenové kalkulácie boli zaslané e-mailom dňa 10.12.2015 pánovi P. zo spoločnosti STRABAG a že ani odvolací súd sa nevysporiadal s otázkou, aká bola

zaužívaná prax medzi stranami sporu. Zároveň odvolací súd podľa žalovaného opomenul aplikovať § 44 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“) pri prácach vykonaných nad rámec objednávky, ktoré nemožno podľa § 44 ods. 2 Občianskeho zákonníka považovať za konkludentné prijatie návrhu na uzavretie zmluvy, ale je ich potrebné považovať za odmietnutie návrhu alebo za nový návrh.

23. K druhej otázke (či žalobcovi vznikol nárok na zaplatenie ceny diela) žalovaný uviedol, že žalobca mu dielo neodovzdal a to, že boli práce odovzdané spoločnosť STRABAG neznamená, že boli zo strany žalobcu riadne odovzdané žalovanému. Žalovaný poukázal na ust. § 548 ods. 1 Obchodného zákonníka, ďalej na § 554 ods. 1 a ods. 6 Obchodného zákonníka. Žalovaný žalobcu vyzval na predloženie Protokolu o odovzdaní a prevzatí stavebných prác, podľa žalovaného bol v zmysle § 554 ods. 6 Obchodného zákonníka žalobca povinný zápisnicu o odovzdaní a prevzatí diela predložiť. Dielo nebolo žalovanému riadne odovzdané, v dôsledku čoho ani nemohol žalobcovi vzniknúť nárok na zaplatenie ceny za dielo podľa § 548 ods. 1 Obchodného zákonníka.

24. Žalobca doručil súdu k dovolaniu žalovaného svoje vyjadrenie. Vykonané dôkazy sú podľa názoru žalobcu dostatočné na to, aby boli dostatočne a primerane zistené všetky dôležité okolnosti prípadu. Z vykonaného dokazovania podľa žalobcu vyplynulo, že žalovaný v priebehu realizácie stavby často nespolupracoval a v prevažnej časti doby realizácie stavby pravidelne nebol na stavbe v Prievidzi. Žalobca vykonal pre žalovaného všetky objednané alebo dohodnuté práce a dielo v celom rozsahu, a to riadne a včas, čo potvrdili aj svedkovia z prostredia tretej osoby - spoločnosti STRABAG. Absencia písomného protokolu, na ktorého neexistenciu poukázal žalovaný, nemôže byť dostatočným dôvodom na opodstatnenosť tvrdenia, že žalobca práce nerealizoval alebo že ich realizoval pre niekoho iného, resp. že nemohlo dôjsť ku konkludentnému uzatvoreniu zmluvného vzťahu (zmluvy o dielo). Je nesporné, že žalovaný po zrealizovaní stavebných prác žalobcom, vyfakturoval dielo, získal zaň finančné prostriedky a celé peňažné plnenie za zrealizované vecné plnenie si ponechal bez zaplatenia primeraného a vyfakturovaného plnenia žalobcovi, a to aj napriek tomu, že dodávateľský reťazec bol riadne preukázaný aj v rámci súdneho konania. Prostredníctvom svedectiev fyzických osôb, ktoré sa osobne podieľali na realizácii prác, žalobca nepochybne preukázal skutočnú prítomnosť svojich zamestnancov na stavbe v Prievidzi a preukázal aj skutočný výkon objednaných prác pre žalovaného, za ktoré v konečnom dôsledku dostal žalovaný peňažné plnenie. Naopak žalovaný žiadnym spôsobom nepreukázal prítomnosť svojich zamestnancov na stavbe, pričom trval na tom, že dielo neprevzal od žalobcu, ale tvrdil, že sám odovzdal dielo spoločnosti STRABAG. Uvedená skutková anomália podľa žalobcu preukazuje, že tvrdenia žalobcu boli od počiatku pravdivé a naopak tvrdenia žalovaného sa ukázali ako nepravdivé. Neodovzdanie diela žalobcom lege artis nemožno v dôsledku pravidelnej absencie žalovaného na stavbe pripísať v neprospech žalobcu. Žalobca zároveň poukázal na skutočnosť, že žalovaná strana v dovolaní nevymedzila základnú právnu otázku, ktorou by sa mal odvolací súd zaoberať. Žalobca dovolaciemu súdu navrhuje, aby podané dovolanie v celom rozsahu zamietol a žalobcovi priznal náhradu trov dovolacieho konania.

25. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) uznesením z 30. júla 2020, č. k. 4Obdo/114/2019-398, dovolanie žalovaného odmietol a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Najvyšší súd dovolanie žalovaného odmietol podľa § 447 písm. f/ C. s. p., z dôvodu, že žalovaný nevymedzil dovolací dôvod v súlade s § 432 ods. 2 C. s. p.

26. Na základe ústavnej sťažnosti žalovaného Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) nálezom z 9. novembra 2021, č. k. I. ÚS 352/2021-20, konštatoval, že uznesením najvyššieho súdu z 30. júla 2020, č. k. 4Obdo/114/2019-398, bolo porušené základné právo sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a uvedené uznesenie najvyššieho súdu zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Ústavný súd zároveň uložil najvyššiemu súdu povinnosť nahradiť sťažovateľke trovy konania v sume 375,24 eur. V odôvodnení nálezu ústavný súd uviedol, že najvyšší súd v rozpore s ústavným imperatívom konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (čl. 2 ods. 2 ústavy), v danej veci konal a rozhodol vtedy, keď vzhľadom na účinky vyhlásenia konkurzu

na majetok žalobcu uznesením Okresného súdu Prešov zo 7. apríla 2020, sp. zn. 2K/17/2019, bolo dovolacie konanie ex lege prerušené, a to bez toho, aby pokračovanie inicioval správca, čím sa dopustil závažného procesného pochybenia.

27. Najvyšší súd po zrušení uznesenia najvyššieho súdu z 30. júla 2020, č. k. 4Obdo/114/2019-398, ústavným súdom a vrátení veci najvyššiemu súdu na ďalšie konanie, ako súd dovolací (podľa § 35 C. s. p.), po zistení, že dovolanie podala včas sporová strana zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 písm. c/ C. s. p.), bez nariadenia pojednávania, dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je potrebné odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 C. s. p.) dovolací súd uvádza nasledovné:

28. Uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 7. apríla 2020, sp. zn. 2K/17/2019, zverejneným v Obchodnom vestníku 72/2020 dňa 15.04.2020, bol vyhlásený konkurz na majetok dlžníka ČSO - stav, s.r.o., so sídlom Černyševského 10, 851 01 Bratislava, IČO: 36 255 998. Vyhlásením konkurzu na majetok žalobcu prišlo v súlade s § 47 ods. 1 ZKR k prerušeniu dovolacieho konania.

29. Súd prvej inštancie výzvami zo dňa 18.01.2021 v súlade s § 47 ods. 4 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZKR“) vyzval úpadcu spoločnosť ČSO - stav, s.r.o., a správcu konkurznej podstaty úpadcu na podanie návrhu na pokračovanie v konaní. Správca konkurznej podstaty úpadcu doručil súdu dňa 18.02.2021 návrh na pokračovanie v konaní.

30. Podľa § 47 ods. 4 veta prvá ZKR v konaniach prerušených podľa odseku 1 možno pokračovať na návrh správcu; správca sa podaním návrhu na pokračovanie v konaní stáva účastníkom konania namiesto úpadcu.

31. Vzhľadom na návrh správcu konkurznej podstaty úpadcu na pokračovanie v konaní zo dňa 17.02.2021, doručený súdu prvej inštancie dňa 18.02.2021, sa správca konkurznej podstaty úpadcu stal účastníkom konania namiesto pôvodného žalobcu. Keďže správca konkurznej podstaty úpadcu podal návrh na pokračovanie v konaní, odpadla prekážka prerušenia konania z dôvodu konkurzu vyhláseného na majetok pôvodného žalobcu a najvyšší súd je oprávnený v dovolacom konaní pokračovať a rozhodnúť o dovolaní žalovaného.

32. Dovolateľ v dovolaní označil dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., a dovolanie uplatnil pre nesprávne právne posúdenie veci (§ 432 ods. 1 C. s. p.).

33. Podľa § 432 ods. 2 C. s. p., dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

34. Dovolanie uplatnené pre nesprávne právne posúdenie veci je podľa § 432 ods. 2 C. s. p., potrebné vymedziť tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto posúdenia. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnou aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd neaplikuje správnu právnu normu alebo ak uskutoční nesprávny výklad aplikovanej právnej normy alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodí nesprávne právne závery.

35. Dovolateľ dovolacie dôvody vymedzil podľa jeho názoru nesprávnym právnym posúdením právnej otázky platného uzatvorenia zmluvy o dielo a nesprávnym právnym posúdením právnej otázky vzniku nároku žalobcu na zaplatenie ceny diela.

36. K prvej otázke (otázka platného uzavretia zmluvy o dielo) žalovaný uviedol, že ju odvolací súd nesprávne právne posúdil z dôvodu, že nemohlo prísť ku konkludentnému uzatvoreniu zmluvy o dielo podľa § 275 ods. 4 Obchodného zákonníka, keď „žalobca údajne začal vykonávať práce skôr, ako vôbec došla objednávka do sféry mojej dispozície“, teda údajná akceptácia predchádzala samotnej offerte. Uvedené ale nezodpovedá skutkovému stavu ustálenému nižšími súdmi. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku uviedol, že ešte pred odoslaním písomnej objednávky zo dňa 15.11.2015 sa

sporové strany ústne a telefonicky dohodli, čo bude predmetom plnenia zmluvy o dielo, a to v prvej polovici mesiaca november 2015. Za žalovaného konal H. Z.. Následné odoslanie objednávky zo dňa 15.11.2015, ktorá sa dostala do dispozície žalobcu až dňa 30.11.2015 bolo len potvrdením predchádzajúcej ústnej dohody. Žalobca začal s realizáciou prác už odo dňa 16.11.2015 a týmto dňom prišlo k akceptácii návrhu žalobcom v zmysle § 275 ods. 4 Obchodného zákonníka. S uvedeným sa stotožnil aj odvolací súd (bod 24. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu). Z uvedeného dôvodu tak zo strany žalovaného nejde o namietanie nesprávneho právneho posúdenia veci, ktoré by spočívalo v neaplikovaní ust. § 275 ods. 4 Obchodného zákonníka, prípadne v jeho nesprávnom výklade, ale ide v skutočnosti o namietanie skutkových zistení ohľadom predchádzajúcej ústnej dohody o vykonaní diela medzi sporovými stranami. Takéto vymedzenie dovolacieho dôvodu však nezodpovedá § 432 ods. 2 C. s. p. Len samotná nespokojnosť dovolateľa so skutkovými závermi nižších súdov nemôže zakladať prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

37. Rovnaký záver je potrebné prijať aj vo vzťahu k ďalším námietkam žalovaného uplatneným pri prvej otázke. Žalovaný poukázal na to, že cenové kalkulácie za stavebné práce mali byť pánom Š. zaslané e-mailom dňa 10.12.2015 pánovi H. P.K. zo spoločnosti STRABAG, z čoho mali podľa žalovaného nižšie súdy uzavrieť, že objednávka nebola uskutočnená zo strany žalovaného, ale zo strany spoločnosti STRABAG. Nižšie súdy pritom jednoznačne skutkovo uzavreli, že na základe komunikácie medzi pánom H. Z. za žalovaného a žalobcom prišlo k dohode na predmete zmluvy o dielo a aj na cene, o čom svedčí aj e-mailová komunikácia predložená v konaní. Žalobcovi boli okrem prác uvedených v objednávke zo dňa 15.11.2015 zadávané aj ďalšie súvisiace práce - zhotovenie betónovej cesty a oprava panelovej cesty, čo podľa súdu prvej inštancie vyplynulo z obsahu e-mailu zaslaného H. V. Š. dňa 03.01.2016 H. Z., ktorým boli aj tieto ďalšie práce vyčíslené a zároveň to vyplýva aj z výpovede svedkov Q. P.I. a H. Q. S.. Pokiaľ teda žalovaný namieta e-mailovú komunikáciu žalobcu so spoločnosťou STRABAG, ktorá bola objednávateľom predmetných prác vo vzťahu k žalovanému (teda žalobca vo vzťahu k spoločnosti STRABAG vystupoval ako subdodávateľ), týmto opätovne žalovaný spochybňuje skutkové závery nižších súdov o dohode o predmete a cene diela medzi žalobcom a žalovaným. Najvyššiemu súdu neprináleží prehodnocovať dokazovanie a jeho hodnotenie vykonané odvolacím súdom a súdom prvej inštancie a takáto dovolacia námietka ani nezodpovedá vymedzeniu dovolacieho dôvodu pre nesprávne právne posúdenie veci (§ 432 ods. 2 C. s. p.).

38. Žalovaný ďalej namietal aj tú skutočnosť, že ani odvolací súd sa nevysporiadal s otázkou, aká bola zaužívaná prax medzi stranami sporu, a teda či konanie zo strany žalobcu bolo alebo nebolo v súlade s touto praxou. K uvedenej námietke žalovaného pritom súd prvej inštancie poskytol vysvetlenie v bodoch 19. až 23. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, s ktorým sa stotožnil a poukázal naň odvolací súd. V uvedených bodoch súd prvej inštancie detailne vysvetlil okolnosti, ktoré posudzoval pri svojom závere o konkludentnom uzatvorení zmluvy o dielo medzi sporovými stranami a správne uviedol, že v súlade s § 275 ods. 4 Obchodného zákonníka postačuje naplnenie aj len jednej z podmienok stanovených v prvej vete uvedeného ustanovenia. Súd prvej inštancie uzavrel, že išlo o konanie zhotoviteľa v súlade s obsahom návrhu na uzavretie zmluvy (teda prvú z možností vymedzených ust. § 275 ods. 4 Obchodného zákonníka). Keďže podmienky uplatnenia § 275 ods. 4 Obchodného zákonníka nižšie súdy riadne skúmali a ich závery sú pre sporové strany zrejme z odôvodnenia rozhodnutí, dovolacia námietka žalovaného opätovne vychádza z nespokojnosti so závermi nižších súdov a nie je vymedzená v súlade s § 432 ods. 2 C. s. p.

39. Žalovaný poukázal aj na ust. § 44 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého nie je podľa žalovaného možné vykonanie práce, o ktoré išlo nad rámec objednávky, považovať v zmysle § 44 ods. 2 Občianskeho zákonníka za konkludentné prijatie návrhu na uzavretie zmluvy, ale naopak za odmietnutie návrhu, resp. za nový návrh. Nižšie súdy však nedospeli k záveru, že by žalobca vykonal práce nad rozsah dohodnutej objednávky. Najvyšší súd opätovne poukazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, z ktorého jednoznačne vyplýva záver, že žalobcovi boli okrem prác vyplývajúcich z objednávky zo dňa 15.11.2015 zadávané aj ďalšie súvisiace práce, čo vyplýva aj z obsahu e-mailu zaslaného H. V. Š. dňa 03.01.2016 H. Z., ako aj z výpovedí svedkov. Pokiaľ dovolateľ namieta, že odvolací súd neaplikoval právnu normu na žalovaným tvrdený skutkový stav (vykonávanie prác

žalobcom nad rámec dohody medzi sporovými stranami), ktorý sa ale nezhoduje so skutkovým stavom zisteným odvolacím súdom, takáto dovolacia námietka rovnako nespĺňa § 432 ods. 2 C. s. p., keďže ňou dovolateľ nenamieta nesprávne právne posúdenie veci, ale v prvom rade ňou namieta skutkové závery nižších súdov.

40. V druhej otázke dovolateľ tvrdí, že žalobca mu dielo riadne neodovzdal a to, že práce boli žalovaným riadne odovzdané spoločnosti STRABAG, čo neznamená, že boli zo strany žalobcu riadne odovzdané žalovanému. Poukázal pri tom na ust. § 554 ods. 6 Obchodného zákonníka. Uvedené ustanovenie ale neupravuje povinnosť zmluvných strán vždy spísať zápisnicu o odovzdaní predmetu diela. V konaní nebola preukázaná ani dohoda sporových strán o povinnosti spísať zápisnicu o odovzdaní predmetu diela. Žalovaný tvrdí, že v konaní preukázal, že žalobcu vyzval na predloženie Protokolu o odovzdaní a prevzatí stavebných prác. Uvedené ale nezodpovedá skutkovému stavu zistenému nižšími súdmi. Nebolo preukázané, že by žalovaný v čase odovzdávania predmetu diela vyžadoval spísanie zápisnice o odovzdaní predmetu diela. Žalovaný až následne (teda nie v čase odovzdávania diela) namietal, že žalobca nepredložil zápisnicu o odovzdaní predmetu diela. S odovzdaním diela sa riadne vysporiadal odvolací súd a aj súd prvej inštancie, pričom za podstatnú považovali okolnosť, že žalovaný práce vykonané žalobcom ako súčasť celého diela odovzdal spoločnosti STRABAG, tejto spoločnosti ich fakturoval a boli mu aj uhradené. Bez riadneho odovzdania prác vykonaných žalobcom pre žalovaného by nebolo možné odovzdanie prác žalovaným jeho objednávateľovi (spoločnosti STRABAG). Práce vykonávané žalobcom boli podľa vykonaného dokazovania priebežne kontrolované a preberané pracovníkmi spoločnosti STRABAG. Súd prvej inštancie zároveň poukázal na pasívne správanie žalovaného v priebehu súdneho konania, ktorý žiadnym spôsobom nereagoval na doklady od spoločnosti STRABAG preukazujúce odovzdanie a prevzatie stavby, ďalej na fakturáciu prác v Opatovciach nad Nitrou zo strany žalovaného (vrátane prác vykonaných žalobcom) a ich uhradenie spoločnosťou STRABAG. Žalovaný sa v konaní obmedzil len na spochybňovanie vierohodnosti výpovede dvoch svedkov. Žalovaný nepredložil žiaden dôkaz, akým spôsobom boli v iných prípadoch zmluvy o dielo uzatvárané so žalobcom, nevysvetlil kto iný mal v období od 16.11.2015 do 13.12.2015 práce v Opatovciach nad Nitrou za žalovaného vykonávať a nevysvetlil ani prečo takéto práce (ktoré údajne od žalobcu neprevzal) ako súčasť celého diela odovzdával spoločnosti STRABAG, ktorej ich ako celok aj fakturoval a boli mu uhradené. Odvolací súd v tejto súvislosti poukázal aj na súpis odovzdaných a vykonaných prác a zápis o odovzdaní prevzatí diela zo dňa 15.01.2016, ktoré boli spísané medzi žalovaným a spoločnosťou STRABAG a preukazujú riadne odovzdanie diela. Z uvedených dôvodov preto najvyšší súd uzatvára, že dovolateľ namieta aj v tejto časti skutkové závery nižších súdov o riadnom odovzdaní diela žalovanému a vymedzenie dovolacieho dôvodu preto nezodpovedá dovolaniu uplatnenému pre nesprávne právne posúdenie veci v súlade s § 432 ods. 2 C. s. p.

41. Keďže dovolateľ nevymedzil dovolací dôvod v súlade s § 432 ods. 1 a 2 C. s. p., najvyšší súd dovolanie žalovaného odmietol podľa § 447 písm. f/ C. s. p.

42. O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd v zmysle § 453 ods. 1 C. s. p., v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p., a žalobcovi ako úspešnej sporovej strane v dovolacom konaní priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

43. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.